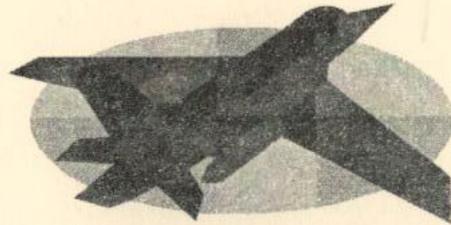

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ АВІАЦІЙНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

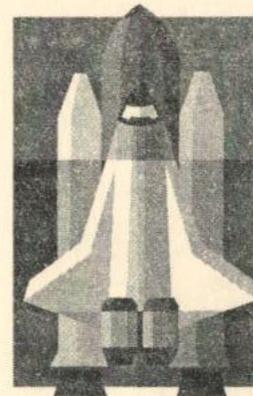

МАТЕРІАЛИ

V Міжнародної науково-практичної конференції

**АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ
ПСИХОЛОГІЇ ДІЯЛЬНОСТІ
В ОСОБЛИВИХ УМОВАХ**

20-21 квітня 2010 р.

Київ 2010

УДК: 009 (082)

Актуальні проблеми психології діяльності в особливих умовах: матеріали V Міжнародної науково-практичної конференції, м. Київ, 20-21 квітня 2010 р., Національний авіаційний університет / за заг. ред. О.В. Петренка, О.М. Ічанської. – К. : Вид-во Нац. авіац. ун-ту «НАУ-друк». 2010. – 128 с.

Містить матеріали доповідей щорічної науково-практичної конференції з проблем психології діяльності в особливих умовах.

Організаційний комітет

Голова оргкомітету:

В.П. Харченко, д-р тех. н., проф., заслужений діяч науки і техніки України, лауреат Державної премії України в галузі науки і техніки, проректор з наукової роботи Національного авіаційного університету

Заступник голови оргкомітету:

О.В. Петренко, к. психол. н., доц., завідувач кафедри авіаційної психології, заступник директора Гуманітарного інституту НАУ з наукової роботи

Члени оргкомітету:

О.М. Ічанська, доц.

С.С. Луппо, ст. викл

Л.В. Помиткіна, доц.

О.І. Западенко, викл.

О.В. Сечейко, доц.

Я.І. Пономаренко, зав. лаб.

О.В. Гірчук, ст. викл.

Н.С. Хімченко, викл.

В.В. Злагодух, ст. викл.

Секретаріат конференції

О.В. Гірчук (голова секретаріату)

А.В. Нагайко

*Рекомендовано до друку вченою радою
Гуманітарного інституту НАУ
(Протокол №7 від 14 квітня 2010 р.)*

Практичне мислення військовослужбовців в екстремальних умовах

Актуальність теми зумовлено тим, що мислення є психічним засобом здійснення всіх видів діяльності людини й насамперед професійної. Воно також є безпосереднім засобом поведінки, міжособистісної взаємодії та здійснення різних видів практичної діяльності, зокрема – військової.

Дана проблематика мало розроблена в науковій сфері. Одним із найбільш визначних попередників, який торкнувся неї був Б.М. Теплов, який написав працю „Ум полководця”. В ній він розкрив сутність практичного мислення полководця, показав особливості його діяльності і довів що практичне мислення виступає зрілою формою мислення [1].

Діяльність військовослужбовців має низку специфічних рис та особливостей, провідною із яких є безпосередня участь у війнах та збройних конфліктах. До них відносяться війни (локальні, регіональні та світові), воєнні конфлікти (локальні, широкомасштабні) та збройні інциденти [2, с. 61]. Ці ситуації вирішуються завдяки практичному мисленню, яке характеризується багатозначністю умов, лімітованістю у часі, орієнтацією на активну дію, на результат, необхідністю

конкретизації і цілісністю проблемної ситуації, розвинутою спостережливістю, здатністю швидко переключатися з мислення до дії і навпаки, безпосередньою необхідністю для суб'єкта швидко вийти із складної ситуації, умінням виокремити проблему, стимулюванням прояву творчості, майстерності, актуалізацією фахового досвіду тощо.

Пріоритетність практичного мислення військовослужбовця в екстремальних умовах перед теоретичним полягає у його безпосередній спрямованості на реалізацію та результат, а не на відсторонені абстрактні завдання. Отже, для більшої ефективності діяльності військовослужбовців в екстремальних умовах потрібно звернути увагу на їх практичне мислення та на його розвиток.

Література:

1. Теплов Б. М. Ум полководця / Б.М. Теплов // Психология мышления: [хрестоматия / под ред. Ю.Б. Гиппенштейтер, В.Ф. Спиридонова, М.В. Фаликман, В.В. Петухова]. – [2-е изд., перераб., и доп.] / Б. М. Теплов. – М.: АСТ: Астрель, 2008. – С. 634-640. – (Хрестоматия по психологии).
2. Стасюк В.В. Психология локальных войн та збройних конфліктів: Підручник для слухачів та студентів вищих навчальних закладів. – К.: НАОУ. – 2006. – 570 с.